

Liber

foliis. Bumelia uocant in macedonia amplissimā lentissimāq;. Alii situ diniſere. Campeſtre enim eſſe crispā montanā ſpiffam. Folia eaq; iumentis mortiſera. Cæteris ruminantiū innocua græci prodiſere. In italia nec iumentis nocet. Coōtra ſerpētes uero ſucco expreſſo ad potū: & ipoſita ulceribus opifera ac nihil, & que reperitur. Tantaq; eſt uis: ut ne matutinas quidē occidentes ūmbras quis ſint longiſſimā: ſerpens arboris eius attingat: adeo ipſam pcul fugat. Experta prodiſus. Si fronde ea gyro claudatur ignis & ſerpens: in ignes potius q; in faſxinū fugere ſerpētem. Mira natura benignitas potiusq; hæc prodeant florere fraxinum: nec ante conditas folia dimittere.

De tilia genera duo.

Cap.xv.

Cotium

Tilias & ſœmina diſſerūt oī modo. Nāq; & materies maris dura ruſiorq; ac nodosa: & odoratior. Cortex quoq; crassior: ac detractus iſflexibilis. Nec ſemē fert aut flore ut ſœmina quæ crassior arbore: materia candida præcellensq; eſt. Mirū in hac arbore fructū a nullo aia liū attingi: folioꝝ corticisq; ſuccū dulcē eſſe. Inter corticē & lignū tenues tunicas multipli- ci membranae quibus uincula tiliæ uocantur. Tenuiſſimum eoꝝ philyræ coronaꝝ lemniscis celebres antiquorumq; honore. Materies teredinem non ſentit proceritate perq; modica: uerum utilis.

De aceris generibus. x.

Cap.xvi.

Acer eiusdē fere amplitudinis: operū elegātia ac ſubtilitate citro ſecundū: Plura eius genera. Albū quod præcipui candoris uocat gallicum in transpadana italia tranſq; alpes naſcens. Alterū genus crifo maculaꝝ diſcurſu: qui cū excellētio fuit: a ſimilitudine caude' pauonū nomē accepit. In iſtria iheretiaꝝ præcipuum. Euiliori genere cratiueniū uocatur. Græci ſitu diſcernūt. Cäpeſtre. n. candidū eſſe: nec crifpum: quod glinon uocant. Mōtanū uero crifpius dariuſq; etiamnū e mascula crifpius ad lauitora opera. Tertiū genus zygā rubentem fissili ligno: cortice liuido: & ſcabro. Hoc alii proprii generis eſſe malunt. Et latine carpinum appellant.

De brusco molluſco: & ſtaphilodendro: & buxo genera tria.

Cap.xvii.

Blcherriū uero eſt bruſcum: multoꝝ excellentius etiamnū molluſcū. Tuber utrunc' at boris etius. Sed bruſcū iſtortius crifpum. Molluſcū ſimplicius ſparſum. Et ſi magnitudinem meiſaꝝ caperet: haud dubie præferretur citro. Nunc inter pugillares lectorūq; ſilicis aut laminas raro uſu ſpectatur. E bruſco fiunt & menſae nigreſcentes. Reperiſtū & in alno tuber tanto deterius quāto ab acere alnus ipſa diſtāt. Aceris mares priuſ florent. Etiamnū in ſiccis natuꝝ piaſerunt aquaticis: ſicut & fraxini. Eſt & trans alpes arbor ſimilliſma aceri albo in materia quæ uocatur ſtaphilodendron. Fert ſiliquas & in iis nucleos ſapore nucis auellanæ. In priuſ uero materies hoноrata buxo eſt raro crifpanti: nec niſi radice: cætero lenis quies materia ſilentia: & quadam duricia ac paleore commendabilis. In ipſa uero arbore topiatio opere. Tria eius genera: gallicū quod in metas emit amplitudineq; procerior eſt. Oleaſtrum i oī uſu damnatum fert grauem odorem. Tertiū genus noſtratiſ uocant. Silueſtre ut credo mitigatum ſatu: diſfuiſus: & densitate parietum uiſens ſemper actoſile. Buxus pyreneis ac cytoro montibus plurima: ac berecynthio trac̄tu. Cratiuſſima in corsica florem non ferendo. Quæ cauſa amaritudinis mellis. Semen illius cunctis animatiſbus inuiſum. Hæc in olym po macedoniæ gracilior: ſed breuis. Amat frigida: aprica. In igne quoq; duricia quæ ferro: nec flamma: nec carbone utilis.

De ulmo genera quattuor.

Cap.xviii.

Unter has atq; frugiferas materiae uitiūq; amicitia accipiē ulmus. Græci duo eius genera no- uere Montosam: q; ſit amplior. Campeſtre: q; fruticosa. Italia attineas uocat exceilifſimā: & ex iis ſiccanas illis præfert: q; nō ſunt riguæ. Alterū genus gallicas. Tertiū noſtrates: dēſiore folio: & ab eodē pediculo numerosiore. At quartū ſilueſtre. Inter quas attineas non ferunt. Samara ita uero uocatur ulmi ſemen. Omnesq; e radicum plantis proueniunt. Reliquæ ſemine.

De arborum natura per ſitus.

Cap.xix.

Unū celeberrimiſ arboꝝ diſtis quædā in uniuersum de cunctis indicāda ſunt. Mōtes amāt cædrius: larix: tæda: & cæteræ e quibus resina gignit. Itē aquifolia: buxus: ilex: uniperus: te- rebinthus: populus: orniſ: cornuſ: carpinus. Eſt & in apēnino frutex q; uocat cotinus ad li- niāmēta mō cōchylīi colore inſignis. Mōtes & uales diligit abies: robur: castaneæ: tilia: ilex cornuſ: quoſis mōtibus gaudēt acer: fraxinus: ſorbus: tilia: cerasus. Non temere in mōtibus uisæ ſunt prunus panicæ: oleaſtri: iuglans: morus: ſambuci. Deſcendūt etiā in plana cornuſ: corylus: querqus: or- nus: acer: fraxinus: fagus: carpinus. Subeūt & in mōtosa ulmus: malus: pynus: laurus: myrtus. Sāguineſ ſratices ilex: tingēdiſq; uestibus naſcentes geniſtæ. Gaudet frigidis ſorbus: & magis eriam betulla. Gallica hæc arbor mirabili candore: atq; tenuitate terribilis magiſtratuꝝ uirgis. Eadem circulis flexibiliſ: itē corbiū ſportis. Bitumē ex ea galliaꝝ excoquūt. In eodē ſitus comitatur & ſpina nuptiæ facibus au- ſpicatissima: qm̄ inde fecerint paſtores qui rapuerunt ſabinas: ut auctor eſt Maſurius. Nunc facibus car- pinus & corylus familiarissimæ. Aquas odere cupressi: iuglans: castaneæ laburnū. Alpina & hæc as-